

SÈRIE 2**Opció A****Exercici 1****Obra 1: *Nit estrellada*, de Vincent van Gogh**

a) **Context:** 1889. Estil postimpressionista. L'obra va ser realitzada en un moment en que a França s'estava portant a terme, per part d'una sèrie d'autors nous, una revisió de l'impressionisme. Aquests pintors experimentaran un nou concepte de la pintura i donaran lloc a diferents tendències que seran precursors de les avantguardes del segle XX. Van Gogh entra en contacte amb els cercles impressionistes, però trobarà el seu propi camí que li portarà a desenvolupar una obra fortament expressiva i plena de força i color.

b) **Estil:** postimpressionista. La *Nit d'Estrelles* pren com a base la vista que Van Gogh tenia des de la seva habitació, a l'asil psiquiàtric prop de Saint-Rémy, a la Provença: un camp de blat amb les muntanyes al fons; afegeix els elements que li convenen, que són el xiprer i el poble amb l'església. És un paisatge nocturn, que manifesta l'interès de van Gogh per la expressió dels colors de la nit, a més del sentit d'aquesta com a temps de misteri, solitud i angúnia. **Anàlisi formal:** Simbiosi de color i dibuix. **Característiques compositives:** S'estructura en dues parts ben diferents: a baix està la terra, amb el poble, del que destaca l'agulla de l'església; hi ha llum a algunes finestres; a dalt hi ha el cel, amb la lluna i les estrelles, irradiant la seva llum des d'unes formes circulars; el firmament és molt dinàmic, amb uns fluxos ondulants que es combinen entre sí; la claredat que envolta la carena podria ser la primera llum del matí. Un xiprer, a l'esquerra, estableix el primer pla, donant l'efecte de la profunditat, i uneix les dues parts, de terra i cel.

El pintor ha usat la pinzellada que li és característica, dibuixant clarament cada traç, entonant el quadre en la gama dels blaus i verds, i donant-li, contrastant, als focus de llum, a cases i astres, un groc ben viu. Aquest traç va cobrint la tela, com teixint-la amb puntades que van formant les diferents coses, fent ritmes diferents, que són circulars pels astres, ondulants pel firmament, de tirabuixons per la vegetació del fons, de traços rectes per les cases, i serpentejants i verticals pel xiprer. Aquesta composició li dona al conjunt un caràcter vibrant, decidit i esvelt.

Així doncs, xiprer, poble i també la posició de les estrelles (que no són les de maig de 1889, quan Van Gogh les va pintar) resulten de la voluntat creadora de l'artista i no una dada del paisatge; és més, l'església té el perfil de les holandeses, fent memòria del Nord, i és molt diferent de la que hi ha a Saint-Rémy.

- c) **Significat** El paisatge provençal seran l'element que Vincent Van Gogh va fer servir per expressar la seva lluita íntima que acabarà amb el seu suïcidi, el juliol de 1890. Va arribar a la regió al febrer de 1888, buscant nous camins per la seva pintura; va patir una greu crisi nerviosa el desembre següent i va acceptar l'internament a l'asil psiquiàtric de Saint Paul de Meuse, prop de Saint-Rémy, on va passar un any; a la sortida va tornar al Nord de França on es va suïcidar, dos mesos després.. La natura i l'agricultura no solament li serveixen per expressar la seva percepció d'un món primordial i pur, diferent de la realitat moderna contaminada, sinó també el seu drama religiós. L'artista pinta buscant consol i deixant aquí de costat els assumptes tradicionalment usats, que són els extrems de l'Escriptura. Olivera, xiprer, camp i cel, això és, els elements de la natura, són les limitades eines formals que Van Gogh explota per donar cos al seu estat d'ànim. Alhora les estrelles, llunyanes, misterioses, dinàmiques, i el firmament, que no té límits i és el lloc de Déu, li serveixen per expressar l'anhel religiós de forma innovadora, amb un element de la natura; el pintor, a una de les seves cartes, diu cercar una pintura *que pugui donar consol*, però sense tornar *al romanticisme o a les idees religioses*.

Funció: En aquest quadre l'artista ha aconseguit donar forma a la seva crisi íntima, que té un component religiós important, mitjançant una temàtica, els paisatges, aparentment seculars; Van Gogh, com a home del seu temps, busca en la natura les respostes que, a les seves qüestions sobre l'infinit, la vivència religiosa tradicional no pot donar.

Es valorarà específicament no tant la quantitat de coneixements sobre l'obra concreta que es proposa sinó l'aplicació ordenada i coherent de l'esquema proposat. **La primera i la segona qüestió del primer exercici estan íntimament relacionades.** Un comentari que no tingui res a veure o molt poc amb l'esquema es considerarà que no respon la pregunta formulada a la segona qüestió del primer exercici. El corrector, malgrat la no adequació a l'esquema, haurà de valorar el que l'alumne aporta referent a cronologia i context històric i cultural [0'50 punts]; l'estil [0'50 punts]; característiques compositives i formals [2 punts]; significat [0'50 punts] i funció[0'50 punt].

La NO ADEQUACIÓ resta 1 punt i mig i s'ha d'indicar clarament pel corrector al costat de la nota.

Exercici 2**Obra 2: Temple d'Atena Niké**

- a) 421 a.C (projectat l'any 449 a.C per Cal·lícrates) El temple ocupa l'indret on hi hagué un temple anterior destruït pels perses el 480aC. El comitent va ser Cimó, el ric estrateg cap del partit aristocràtic i etern rival de Pericles.

Època clàssica. S'inicia després de les Guerres Mèdiques on l'Atenes de Pericles va resultar vencedora implanten la Democràcia. Moment dels historiadors Tucídides i Herodot. Dramaturgs: Sòfocles, Esquil i Eurípides (tragèdies); Aristófan (comèdies). Filosofia: Sòcrates, Plató i els sofistes.

Puntuació: Cronologia [0'30 punts], històric i cultural [0'70 punts].

- b) **Estil:** Grec clàssic. Els pilars fonamentals de l'art Grec son: l'home, la natura, la raó, l'harmonia i la bellesa. Com deia Protàgores:"l'home és la mesura de totes les coses".Moment de màxim esplendor de l'art Grec. Aparició de l'ordre jònic. Període dels grans noms de l'estatuària grega: Policlet, Fidies, Miró, Praxíteles, Escopes i Lisip. Construcció del l'Acròpoli....

Puntuació: Estil [0'50 punts] 5 característiques [0'10 punts c/u]

- c) **Aspectes tècnics i constructius:** Construcció de molt petites dimensions, segueix els trets característics d'un temple grec. **Configuració:** Amfipròstil (columnes a la façana i a la part posterior), tetràstil (quatre columnes). Estructura adintellada, coberta a doble vessant i ús de columnes com elements de suport i decoratius, situades als dos pòrtics que delimiten longitudinalment la construcció. **La planta** és molt simple, rectangular, amb dos pòrtics als costats curts, anomenat *pronaos* l'anterior i *opistodomos* el posterior. L'espai intern està ocupat per una sola estança (*naos* o *cel·la*), on s'hi trobava l'estàtua monumental de fusta policromada que representava la victòria (Niké) sense ales (àptera). En alçat, l'edifici es troba sobre unes grades que l'envolten (estereòbat). L'ordre, jònic, és molt elegant i refinat, amb unes columnes de 7:1 de ràtio entre alçada i diàmetre. Són de fust monolític, acanalades amb arestes rebaixades. La voluta de l'extrem anterior de cada capitell dels quatre angles, es troba inclinada tangencialment, amb l'objectiu de crear una estereometria més perfeccionada. L'entaulament està configurat per un arquitrau subdividit en tres bandes horitzontals, un fris continu ornat amb relleus i, a cada extrem, un frontó triangular (perduts).

Puntuació: Planta i espai interior [0'60 punts]; Exterior [0'40 punts]

- d)**Significat:** Ex-vot dedicat a Atena, la deessa grega de la Saviesa i l'estratègia en la guerra, patrona d'Atenes. **Funció:** La determinació de construir un temple a la Victòria sembla que tenia funcions propagandístiques destinades a commemorar el tractat de pau que el polític atenenc Callias va signar amb els perses l'any 449 a.C. que va posar fi a les guerres mèdiques després d'una sèrie de victòries gregues. **Decoració:** Els

relleus del fris són d'estil de Fídies, ignorem el nom dels autors. En el fris N. hi ha una batalla entre grecs. En el fris S. s'hi representa la decisiva victòria de Platea contra els perses. A E. i W. es representen escenes de les divinitats olímpiques presidides per Zeus i Atenea garantint els seus favors a Atenes. Poc després d'acabat, hom l'envoltà d'un parapet per a fer més segur l'accés als visitants, ornat amb uns magnífics relleus dedicats a Atenea, també d'estil fidíac. Part dels relleus es conserva al British Museum i la resta són avui dia al Museu de l'Acròpoli, amb facsímils *in situ*.

Puntuació: Significat [0'30]; Funció [0'30]; Decoració [0'40]

e) **Cronologia:** 421 a.C / 16 a.C

Estil: Grec clàssic / Romà imperial

Espai i aspectes constructius: Amfipròstil (columnes a la façana i a la part posterior), tetràstil (quatre columnes) / *pseudoperípter* (voltat de columnes, que als laterals estan adossades) i hexastil ; naos, pronaos i opistodoms / *pòrtic i cel·la*; Escalinates al voltant/ *podium amb escala a l'entrada*; ordre jònic / ordre corinti.

Significat: *Ex-vot* dedicat a Atena, la deessa grega de la Saviesa i l'estratègia en la guerra, patrona d'Atenes./ *Dedicat als deus de Roma i a Gai i Luci Cesar, nets de l'emperador i fills de la seva filla Julia i del mateix Agripa.*

Funció: Propagandística / *Construït per Agripa en honor de l'emperador Octavi August i la seva família*

Puntuació: Estil [0'20 punts]; Espai i aspectes constructius [0'40 punts];
Significat [0'20 punts]; Funció: [0'20 punts]

Nota: Les paraules en *cursiva* fan referència a la Maison Carrée de Nîmes.

Obra 3: Frontal d'Avià

- a) 1123.Fundació de l'orde del Cister per Sant Bernat de Claravall. Inicis del floriment de l'artesanat i el comerç a les ciutats. Incipient burgesia. Forta influència de l'església.

Puntuació: Cronologia [0'30 punts], històric i cultural [0'70 punts].

- b) **Estil:** Romànic. **Característiques:**En arquitectura: arc de mig punt; volta de canó; Auge dels monestirs; Pintura i escultura al servei formalment del marc arquitectònic i conceptualment al servei de l'església. Funció al·legòrica i simbòlica de la imatge. Perspectiva teològica. En pintura: simetria i predomini del dibuix....

Puntuació: Estil [0'50 punts] 5 característiques [0'10 punts c/u]

- c) **Característiques formals:**Definir el que es un frontal. Hieratisme. Predomini del dibuix. **Cromatisme:**colors purs i plans, i delimitació de les figures emmarcades en primes línies negres. Predomini del blau i el vermell.

Característiques compositives:Manca de perspectiva geomètrica. El frontal es divideix compositivament en dos registres – trencats en la seva part central per la imatge de la Mare de Déu i el Nen Jesús - estructurats en diferents compartiments amb intencionalitat narrativa, que s'han de llegir d'esquerra a dreta. Un cert moviment d'alguns dels personatges com San Josep, els Tres Reis Mags o el mateix Nen Jesús de l'escena central, i la presència d'alguns elements arquitectònics, són trets propis d'un romànic avançat Perspectiva jeràrquica, i ús del nimbe per als personatges sants. Tècnica: pintura al tremp sobre fusta [explicar la Tècnica del tremp]

Puntuació: 0'20 punts per cada característica [màxim 1 punt

- d) **Iconografia i Significat:**El frontal de Santa Maria de Avià està dedicat a la Verge. Al centre de la taula apareix la seva imatge com Tron de la Saviesa, de la qual és símbol el Nen Jesús. Aquest, per la seva part, és representat acceptant els presents dels Mags. Envoltant a l'escena principal se situen d'esquerra a dreta i de dalt a baix diferents episodis de la vida mariana: la Anunciació i Visitació, El Naixement, l'adoració dels Tres Reis Mags (Epifania), i la Presentació al temple. Iconogràficament és important destacar l'episodi de l'Epifania, en la que no es mostra la representació de les tres races del món –no apareguda fins al segle XVI-, sinó les tres edats de l'home (joventut, maduresa i vellesa). Cal ressaltar també la presència del bou i la mula en l'episodi del Naixement, que correspon a una tradició recollida en els evangelis apòcrifs. **Model literari:** Evangelis canònics i apòcrifs. **Funció:** Didàctica religiosa.

Puntuació: Temes [0'10 c/u: Total 0'5 punts]]; Models literaris [0'20 punts]; Significat i funció [0'30 punts].

- e) *Tapis de la Creació; Majestat Batlló; Pantocràtor* de Taüll; Portalada de Santa Maria de Ripoll; Sant Vicenç de Cardona i altres.....

Obra 4: *David*, de Donatello

- a) 1444-1446. Mosaic polític de petites cuitats - estats: Florència, Pisa, Milà, Màntua. Poder dels Mèdici a Florència. A finals de segle auge del papat. Cultura Humanista.

Puntuació: Cronologia [0'30 punts], històric i cultural [0'70 punts].

- b) **Estil:** Renaixentista. Característiques generals: Perspectiva artificial. Antropocentrisme. Aparició de la figura del mecenes. En arquitectura: Recuperació de l'Antiguitat: arc de mig punt; cúpula de mitja taronja, volta de canó. Noves tipologies: Vil·les; hospitals... Decoració de grotescos. Escultura: Proporcionalitat; canó de nou caps... Pintura: Simetria; perspectiva geomètrica; Composicions tancades; formes dibuixístiques....

Puntuació: Estil [0'50 punts] 5 característiques [0'10 punts c/u]

- c) **Característiques formals i estructurals:** Embalum rodó; unifacialitat; *contrapposto* que recrea la corba praxiteliana. Perfecta anatomia. Canó de nou caps. **Tècnica:** fosa. **Material:** bronze.

Puntuació: 0'2 punts per cada característica

- d) **Tema:** David que un cop enfrontat al gegant filisteu, Goliat,, li talla el cap i l'ofereix al rei d'Israel Saül. **Model Literari:** Antic Testament. [Primer llibre de Samuel]. **Significat:** Prefiguració de la victòria de Jesús sobre Satanàs, del bé sobre el mal. Iconogràficament barret típic dels pagesos florentins en el cap de David vencedor sobre Goliat, amb els atributs- elm amb visera i ales – dels ducs de Milà: Florència vencedora enfront Milà. Altres lectures llegeixen l'obra com la representació del déu paga Mercuri amb el cap del gegant Argos. **Funció:** Al·legòrica i propagandística. Canó de bellesa ideal.

Puntuació: Tema [0'40 punts]; Model literari [0'20 punts]; Significat [0'20 punts]; Funció [0'20 punts]

- e) Vil·la Capra, de Palladio; *Pietat*, de Miquel Àngel; *L'escola d'Atenes*, de Rafael; *Volta de la capella Sixtina*, de Miquel Àngel; *Apol·lo i Dafne*, de Bernini; *Judit i Holofernes*, d'Artemisia Gentilleschi.....i altres.

Puntuació: 0'20 punts cada una . Màxim 1 punt

OPCIÓ B**Exercici 1****Obra 1: Formes úniques de continuïtat en l'espai, de Umberto Boccioni**

a) **Context històric:** 1913. L'art de la primera meitat del segle XX serà un reflex duna societat activa que modifica amb un ritme frenètic totes les seves estructures anteriors. Per aquest motiu després del Modernisme, el segle XX s'inicia amb l' esclat de les Primeres Avantguardes Artístiques que es desenvoluparan al continent europeu. Revolució bolxevic. Antelala de la Primera Guerra Mundial.

a) **Estil:** Futurista. 1913 (guix) i 1931 (primera obra en bronze). **Anàlisi formal:** L'obra que comentarem pertany a la primera fundició de bronze que resta exposada en el **MOMA de Nova York** des de l'any 1931, damunt de dues plataformes quadrangulars. En concret, aquesta estàtua individual dempeus i domèstica, que representa un cos antropomòrfic corrent, està feta en bronze daurat amb la tècnica de la fossa i amb unes mides de 111,2 x 88,5 x 40 cm.

L'escultura de *Formes de continuïtat en l'espai* presenta uns **eixos de simetria piramidals**, que conjuntament amb la **llum natural** que irradia el bronze daurat i la il·luminació artificial de la sala on està exposada l'obra, més la distorsió de la forma humana del seu cap i de les extremitats superiors i inferiors, ens permet qualificar el seu **equilibri d'inestable** per voler representar de forma artificial i irreal el moviment d'aquesta escultura.

Boccioni vol reproduir una figura humana en ple moviment, amb una gran velocitat i a partir d'una superposició de volums, com si fos una imatge real captada per una càmera de cine, però superposant els diferents punts de vista captats en un instant del moviment cap endavant i les formes generades cap el sentit contrari, cap endarrere. Tot això ens permet atorgar-li una **temporalitat**, ja que l'autor volia captar el moment concret, alhora que això també li servia per demostrar artísticament el moviment cinètic en l'escultura i rebutjar el sistema de l'escultura clàssica, tot i que, des del punt de vista formal, aquesta obra ens evoqui l'escultura hel·lenística de la **Victòria de Samotràcia**.

La presència dels eixos de simetria piramidals ens faciliten la feina de qualificar el seu **ritme de moviment equilibrat**. La **textura** d' aquesta escultura és **dura, llisa i brillant** pel material de bronze daurat amb la qual està feta i, en canvi, també produeix d' altres impressions, com la de **rugositat** sobretot en els seus perfils angulosos situats en el cap, en els braços i en les cames.

Fins i tot, vol reflectir en algunes ocasions **la violència i el militarisme**, trets estilístics que s'han associat amb aspectes morals i socials negatius.

En paraules de Boccioni : "*destruïm-lo tot i proclamem la total i absoluta abolició de la línia finita i de l' estàtua tancada... la reconstrucció abstracta dels plànols i dels volums que determinen les formes, no el seu valor figuratiu*". En definitiva, un total abandonament dels convencionalismes del passat per alliberar-se, transgredint l'establert per afirmar la més absoluta llibertat.

- b) **Significat:** Des del punt de vista de **significat** es tracta d'una obra **abstracta** – tot i que en la seva forma ens evoca una figura humana en moviment- i **al·legòrica** del concepte de velocitat, tal i com acabem de comprovar en l'apartat anterior. **Funció:** La seva funció tant de localització com de demostració, és **decorativa, lúdica i il·lustrativa** de la forma en què treballava l'escultura Umberto Boccioni i que vol exemplificar el moviment en l'escultura, simbolitzant la figura humana que avança vers el futur, la força, el moviment, la màquina, elements vitals de l'època industrial i de l'home futurista que viu en ella.

Es valorarà específicament no tant la quantitat de coneixements sobre l'obra concreta que es proposa sinó l'aplicació ordenada i coherent de l'esquema proposat. **La primera i la segona qüestió del primer exercici estan íntimament relacionades.** Un comentari que no tingui res a veure o molt poc amb l'esquema es considerarà que no respon la pregunta formulada a la segona qüestió del primer exercici. El corrector, malgrat la no adequació a l'esquema, haurà de valorar el que l'alumne aporta referent a cronologia i context històric i cultural [0'5 punts]; l'estil [0'5 punts]; característiques compositives i formals [2 punts]; significat [0'5 punts] i funció[0'5 punts].

La NO ADEQUACIÓ resta 1 punt i mig i s'ha d'indicar clarament pel corrector al costat de la nota.

Exercici 2**Obra 3: Colosseu**

- a) 72-82. Nou sistema polític, liderat per l'emperador. Divisió del territori en províncies, Solida estructura social, jurídica, política i comercial. Màxima expansió de l'Imperi.

Puntuació: Cronologia [0'30 punts], històric i cultural [0'70 punts].

- b) **Estil:** Romà imperial. **Característiques:** Consolidació de l'arquitectura (Panteó); L'art al servei de l'emperador. Arquitectura commemorativa: columnes, arcs triomfals. Consolidació de l'escultura (imatge d'emperadors). Moment àlgid de la pintura mural: Estils ornamental i Estil il·lusionista. Realisme plàstic. Cultura llatina.

Puntuació: Estil [0'50 punts] 5 característiques [0'10 punts c/u]

- c) **Característiques. Estructura:** Planta el·líptica. **Espais:** Graderia o cavea, amb capacitat de 50000 espectadors, i l'arena. Vomitoris per a l'accés i sortida de les graderies. **Exterior:** Superposició d'ordres: dòric toscà, jònic i corinti. Un quart pis o àtic estava decorat amb lesenes d'estil corinti i 24 màstils de fusta que sostenien un tendall (*velarium*) que protegia els espectadors de la pluja i el sol. Arquitectura arquivada Arcs de mig punt. **Interior:** Complexa organització de galeries anulars i radials coronades per voltes de canó i d'aresta. Es compon d'una superposició de pisos comunicats per escales i rampes. En el subsòl de l'arena dependències de servei i cel·les per a les feres. **Materials:** morter cobert de maó i recobert de marbre (marbre travertí), tova i pedra.

Puntuació: Planta i espais interiors [0'40 punts]; Espai exteriors [0'60 punts]

- d) **Significació:** Glorificació de la família Flavia. Anomenat *Colosseu* per la colossal estàtua de 40 metres de l'emperador Neró **Funció:** Lloc d'espectacles gratuïts per tenir entretingut el poble. S'hi celebraven nombrosos espectacles de lluita entre gladiadors (*munera*) i feres salvatges (*venationes*) i inclús batalles històriques i naumàquies (batalles navals) Manifestació d'un tarannà benefactor i alhora propagandístic

Puntuació: Significat [0'50 punts]; Funció [0'50 punts]

- e) Teatre de Mérida; Teatre de Sagunt ; circ Màxim a Roma; termes de Caracalla a Roma; amfiteatre de Tarragona...i altres.

Puntuació: 0'50 punts cada una. Màxim 1 punt

Obra 3: *Matrimoni Arnolfini*, de Jan van Eyck

- a) 1434. Flandes sota el ducat de Borgonya. Humanisme. Europa de les capitals. Fort paper de la burgesia comercial. Època de les grans catedrals.

Puntuació: Cronologia [0'30 punts], històric i cultural [0'70 punts].

- b) **Estil:** Gòtic flamenc o internacional. Gran realisme i detallisme. Composicions carregades de simbolisme. Temàtiques: Barreja de temes religiosos i profans. Gran interès pel retrat. Influència a la península ibèrica: Fernando Gallego; Bartolomé Bermejo, Jaume Huguet i Lluís Dalmau.

Puntuació: Estil [0'50 punts] 5 característiques [0'10 punts c/u]

- c) **Característiques formals:** Predomini del dibuix. Gran detallisme. **Característiques compositives:** Composició simètrica. Profunditat a través de la perspectiva. Utilització del mirall per donar profunditat. **Tècnica:** Oli sobre taula(**cal explicar la tècnica**). Retrat realista

Puntuació: Característiques formals [0'20 punts]; característiques compositives [0'40 punts]; Tècniques [0'40 punts]

- d) **Iconografia:** El quadre representa un doble retrat de cos sencer que correspon a Giovanni Arnolfini, un comerciant italià que residia a Bruges, i la seva esposa Giovanna Cenami, filla d'un altre mercader del mateix origen. **Significat:** Certificat matrimonial en forma visual Representació del sacrament del Matrimoni. Elements relacionats amb el matrimoni: El cavaller agafa la mà de la dama i, solemnement, fa el vot nupcial, aixecant l'avantbraç dret: *fides levata*; l'espelma encesa a ple dia i el fet que ambdós s'hagin descalçat referma el caràcter sagrat de la cerimònia el gos (fidelitat); l'escombreta i la talla de Santa Margarida i el drac (com protectora de la fecunditat i dels parts); el setial del respall (fecunditat) el mirall *sine macula* i el rosari, regal habitual entre les parelles que penja del costat del mirall (puresa de la verge); les fruites disposades sobre la taula que hi ha sota la finestra evocuen la fruita de l'arbre be i del mal", símbol del pecat original que serà redimit amb el matrimoni. La firma del pintor "*Johannes van Eyck fuit hic* (va ser aquí) ens fa pensar que el pintor va participar en l'enllaç en qualitat de testimoni. **[NOTA: Es considerarà correcte la pregunta si s'anomenen TRES o més elements i el seu significat]** **Funció:** Commemorativa d'un fet: les noces de Giovanni Arnolfini i la seva esposa. Encàrrec privat. Retrat

Puntuació: Tema [0'20 punts]; Significat [0'60 punts]; Funció [0'20]

- e) *L'escola d'Atenes*, de Rafael; *L'enterrament del senyor d'Orgaz*, de El Greco; *La lliçó d'anatomia del Dr Tulp*, de Rembrandt; *Les Menines*, de Velázquez..... *Condottiero Gattamelata*, de Donatello....

Puntuació: 0'20 cada una. Màxim 1 punt.

Obra 4: Oració a l'hort de Getsemaní, de Francisco Salzillo.

- a) 1754. Canvi de dinastia a Espanya i consolidació dels Borbons enfront els Habsburgs. Regnat de Ferran VI a Espanya i Lluís XV a França. Inici de la Il·lustració. Diderot i *L'Encyclopedie*. Triomf de la cultura francesa a tot Europa. Francès com a idioma de les Corts europees.

Puntuació: Cronologia [0'30 punts], històric i cultural [0'70 punts].

- b) **Estil:** Barroc [S'admet Barroc tardà i Rococó]. **Característiques:** Contrareforma. Nova litúrgia; espais utilitaris i simbòlics. Corts catòliques *versus* Corts protestants. Art burges *versus* art aristocràtic i d'església. Simbolisme i didactisme de la imatge.
[Es poden incloure característiques pròpies de les diverses tipologies:arquitectura, escultura i pintura].

Puntuació: Estil [0'50 punts] 5 característiques [0'10 punts c/u]

- c) **Característiques formals i estructurals:**Embalum rodó, unifacialitat. Està compost de dos grups: l'Àngel amb Crist, aquest en una imatge de vestir, i tres apòstols dormint. És, sens dubte, l'obra més coneguda de Salzillo i la que traspuja més sensualisme per la figura de l'Àngel i l'expressió de Crist. Les figures dels apòstols, en contraposició, són d'un gran realisme. El conjunt es completa amb una palmera que conté, entre les seves branques, el Calze de la Passió. Aquest grup de tres figures destaca per l'enginyós estudi de les actituds: Sant Joan dorm profundament sobre el seu braç estès; Sant Jaume descansa en actitud descuidada i Sant Pere, amb l'espasa a la mà, està també dormint però amb actitud d'alerta. Els tres creen una composició dinàmica i alhora unitària en relació al grup principal. L'àngel, en la seva sensualitat ens recorda un Apol·lo cristianitzat, semblant a les imatges de Sant Sebastià dins la iconografia religiosa. **Tècnica:** Destaca la talla de les figures així com la policromia dels vestits i objectes. Demostra una tècnica molt acurada en l'encarnat, de gran suavitat en la cara, el cos i els braços, sobretot de l'àngel. En el Crist s'observa una certa morbidesa groc/violeta, que accentua l'expressió angoixada, i en les cares dels apòstols expressa un gran realisme popular.

Puntuació:Característiques formals[0'30 punts]; Característiques estructurals [0'30 punts]; Tècnica[0'30 punts]; materials[0'10 punt]

- d) **Tema:** El grup escultòric de l'Oració a l'hort de Getsemaní forma part del conjunt de vuit passos de Setmana Santa que Salzillo feu per a la Confraria de Nuestro Padre Jesús Nazareno de l'església de Jesús de Murcia. Els altres set son *L'Últim sopar; el Prendiment; Jesús a la columna; La Verònica; La Caiguda i Sant Joan i La Dolorosa*. [La resposta es considerarà correcte encara que no s'anomenin el nom dels altres passos.] Després del sopar, segons els evangelis de Sant Mateu, Sant Marc i Sant Lluc, Jesús i els seus deixebles van anar a resar a l'hort de Getsemaní. Els apòstols, però, es van quedar adormits i Jesús va patir un moment de molta ansietat en sentir l'immediat destí.

Tanmateix, va decidir acatar la voluntat de Déu. La representació de Jesús i l'Àngel és força innovadora perquè normalment, en la plàstica pictòrica, Jesús es representa al cel amb el calze de la passió a les mans. Aquí l'àngel ha baixat a la terra per assenyalar el calze. Jesús el mira i exclama: "Pare, si és possible, que passi de mi aquest Calze, però que no es faci la meua voluntat, sinó la teua" [Mateu, capítol 26, verset 26 i ss] **Model literari:** Evangelis de Mateu, Marc i Lluc.

Significat: El sentit de devoció està present de manera clara, i també el sentit didàctic de la imatge contrareformista que, segons els dictats del Concili de Trento, havia de ser comprensible, dirigida als sentits - no a la raó -, i incitar a la pietat. Salzillo, home d'una gran religiositat, pensa que el procés creatiu parteix d'una actitud, fruit de la praxis, i d'una llum divina que inspira l'obra. Per aquesta raó, en l'obra, contraposa la bellesa del grup de Crist i l'Àngel amb el realisme popular dels apòstols, ja que segons les seves paraules "gràcies a la llum divina es pot crear una obra de bellesa acabada, ja que qui la té fixada només en el model real no farà res bell". **Funció:** Processional. L'obra es mostra en el context més idoni i manifesta tot el seu sentit artístic, estètic i religiós, quan surt en l'anomenada *Processó de Salzillo*, la matinada del Divendres Sant, i Murcia es converteix en un museu en moviment.

Puntuació: Tema [0'40 punts]; Significat [0'40 punts]; Funció [0'20 punts]

e) **Cronologia:** 1754 / 1622-1625. **[S'admet primer quart segle XVII]**

Estil: Barroc per a ambdues obres. **[S'admet Barroc tardà i Rococó per a l'obra de Salzillo].**

Aspectes formals: Embalum rodó i unifacialitat per a ambdues obres. Talla en fusta/ *talla en marbre* ; / obra encarnada i policromada / *Sense policromia*.

Significat: Tema religiós / *Temàtica mitològica*.; Tema didàctic / *mite com a símbol de castedat*. **Funció:** doctrinal i pietosa/ *Decorativa* .

Puntuació: Cronologia [0'20 punts]; Estil [0'20 punts]; Aspectes formals [0'40 punts]; Significat i Funció: [0'20 punts]

Nota: Les paraules en cursiva fan referència a Apol·lo i Dafne de Bernini.